

Sp. zn. 1743/2024/VOP/JČ A.
Č. j. KVOP-35546/2024
Datum 9. září 2024

Vážená paní A.,

obrátila jste se na mě s podnětem, v němž jste si stěžovala na průtahy v řízení o změnu důchodu.

Provedl jsem proto šetření, na jehož základě jsem dospěl k závěru, že **Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) se dopustila ve Vaší věci neodůvodněné nečinnosti. Řízení o změnu důchodu trvalo nepřiměřeně dlouhou dobu.**

Dovolte mi, abych Vám svůj závěr podrobněji vysvětlil.

Skutková zjištění

Dne 31. 5. 2023 jste požádala ČSSZ o změnu svého starobního důchodu prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení Benešov. Domáhala jste se provedení srovnávacího výpočtu, zda plný důchod s plným výchovným nebude od ledna 2023 vyšší než dílčí důchod s dílčím výchovným, který jste dosud pobírala.

Dopisem ze dne 27. 11. 2023 jste vyřízení své žádosti urgovala.

Do dne podání podnětu (19. 3. 2024) jste od ČSSZ neobdržela žádné rozhodnutí ani jinou reakci na svou žádost a urgenci.

Dne 21. 3. 2024 jsem ve Vaší věci zahájil šetření a vyzval ČSSZ k zaslání vyjádření. Dne 5. 4. 2024 ČSSZ vydala rozhodnutí, kterým zvýšila Váš starobní důchod od 18. 1. 2023 (od první splátky po 1. 1. 2023), protože plný důchod s plným výchovným byl vyšší o 193 Kč než dosud pobíraný dílčí důchod s dílčím výchovným. Dne 11. 4. 2024 Vám ČSSZ poukázala doplatek důchodu od 18. 1. 2023.

Právní hodnocení

ČSSZ je povinna vyřizovat všechny věci bez zbytečných průtahů.¹ Dodržení této povinnosti spočívá mj. v tom, že ČSSZ musí svá rozhodnutí vydávat bez zbytečného odkladu², ve lhůtách stanovených zákonem.

1 § 6 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

2 § 71 odst. 1 správního řádu.

Pro vydání rozhodnutí o změně důchodu je stanovena lhůta **90 dnů** ode dne podání žádosti.³

Řízení o Vaší žádosti bylo zahájeno dne 31. 5. 2023 a skončilo vydáním rozhodnutí dne 5. 4. 2024, trvalo 310 dnů, tj. déle než 10 měsíců. Lhůta pro vydání rozhodnutí byla překročena více než trojnásobně.

ČSSZ mi ve svém vyjádření sdělila, že důvodem delší doby řízení byla dlouhodobě komplikovaná situace v tomto úřadu a skutečnost, že jste první klientkou, pro kterou byl po provedení srovnávacího přepočtu výhodnější plný starobní důchod s plným výchovným, než doposud pobíraný dílčí důchod s dílčím výchovným. ČSSZ do této doby neměla k dispozici koncept příslušného rozhodnutí, který vytvořila až v souvislosti s Vaším případem. Za prodlení se Vám ČSSZ zdvořile omlouvá.

ČSSZ byla v průběhu roku 2023 skutečně extrémně přetížena v souvislosti se zpracováním nové agendy výchovného a s nutností rozhodnout o vysokém počtu žádostí o předčasné starobní důchody. V průběhu tohoto roku proto přijala organizační opatření, aby se výrazně zkrátila doba pro vyřizování žádostí o důchody a o jejich změnu, což se jí skutečně podařilo.

Extrémní přetížení správního orgánu je vážným důvodem, který může do určité míry ospravedlnit delší dobu trvání řízení. Vy jako jeho účastník však máte právo na vydání rozhodnutí v přiměřené době a ani extrémní přetížení správního orgánu nemůže toto právo popřít.

Navíc Váš případ nebyl nijak komplikovaný. ČSSZ nemusela došetřovat žádné nové skutečnosti. Pro přijetí rozhodnutí potřebovala pouze provést srovnávací výpočet Vašeho plného a dílčího důchodu ke dni 1. 1. 2023. Srovnávací výpočet činí příslušný počítačový program a je hotov během několika minut. Jedinou komplikací Vašeho případu představovala neexistence konceptu, tj. vzoru rozhodnutí, který si ČSSZ musela vytvořit. Několik měsíců pro vytvoření konceptu rozhodnutí je však zcela nepřiměřených.

V postupu ČSSZ ve Vaší věci proto shledávám **pochybení**.

Závěr

ČSSZ se ve Vaší věci dopustila pochybení ve smyslu § 18 odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv. Toto pochybení Vám šlo k tíži. ČSSZ toto pochybení v rámci mého šetření **napravila**. Vydání rozhodnutí o Vaší žádosti a poskytnutí doplatku důchodu považuji za **dostatečná opatření k nápravě**.

Vyřizování Vašeho podnětu proto ukončuji dle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

3 § 85a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

Poučení o odškodnění za nepřiměřenou délku řízení

Do 6 měsíců od skončení řízení o zvýšení důchodu můžete požádat Ministerstvo práce a sociálních věcí o odškodnění za nepřiměřenou délku řízení o své žádosti.

Formulář žádosti a pokyny pro jeho vyplnění naleznete v přílohách této zprávy o šetření.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv
(podepsáno elektronicky)

Příloha

Žádost o zadostiučinění + příloha